Ч. 2?2 (14.129). Львів, неділя 1. вересня 1935. Rocznicowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Головний Редактор прий. має від 11—12 год. перед. полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

XI. Конґрес европейських національностей.

У Женеві відбудеться в днях 2, 3, і 4. вересня одинадцятий з черги конґрес европейських національностей, до якого належать і українці з Польщі та з Румунії. Цьогорічний конґрес має таку програму нарад: 1) Відкриття конґресу; 2) Національна проблема і теперішнє положення; 3) Національности в авторитарних державах; 4) Межі понаддержавної організації національної спільноти; 5) Підготовчі засоби для узагальнення договору про охорону прав національних меншин в европейських розмірах; 6) Роля постійного міжнародного судового трибуналу; 7) Організаційні справи; 8) Закінчення.

Як відомо, в цих конґресах українці з Польщі мають постійне місце в президії. Цього року виїхав на конґрес від Українського Національно-Демократичного Обєднання *д-р Любомир Макарушка*, б. посол і секретар УНДО. Про докладний хід конґресу подамо своєчасно вичерпуючі інформації.

Поспішно приготовляються до війни у Східній Африці.

АВСТРАЛІЯ ПРОТИ САНКЦІЙ.

КАНБЕРРА, 31. 8. ПАТ. На вчорашнім засіданні кабінету одноголосно вирішили переслати високому комісареві Австралії в Льондоні інструкції, щоб він ужив усіх можливих засобів, щоб підтримати зусилля В. Британії мирно полагодити італійсько-абісинський конфлікт. Райтер здогадується, що міністри побоюються застосування В. Британією санкцій і тому видали високому комісареві такі інструкції.

В АБІСИНІЇ ДОЖИДАЮТЬ ВІЙНИ.

ПАРИЖ, 31. 8. ПАТ. Аґенція Аваса повідомляє з Аддіс-Абеби, що провідники Абісинії щораз менше надіються, щоб італійсько-абісинський конфлікт можна було розвязати мирно. Хоч населення назовні спокійне, остання відозва цісаря, в якій є кілька розпорядків на випадок летунського нападу, викликала занепокоєння головно серед старців і жінок. Однак не дожидають тут негайного летунського нападу, бо думають, що одинокою точкою, що може бути ціллю летунських нападів є велика й мала цісарська палата, окружені численними складами, радіостацією та летовищем. В цісарській палаті уряджують протилетунські схови. Північну армію, що стоїть у гірських округах зміцнили й вона має тепер 300 до 400 тисяч людей.

В районі Аддіс-Абеби ведуть далі у дуже строгій тайні фортифікаційні роботи. Сипають насипи та будують перешкоди з каміння, щоб боронитись проти танків.

Збудували 18 малих укріплень в Оґаден та в районі Ґерльоґубі, щоб унеможливити концентрацію військ. Зміцнили залоги в Ґіга та Ґерльоґубі.

ІТАЛІЙСЬКІ ТРАНСПОРТИ.

РИМ, 31. 8. ПАТ. Нині відпливе з Неаполю корабель „Умбрія“ з пересилкою 4 тисяч добровольців, що належать до дивізії „28 жовтня“. Вчора рано відплив корабель „Ірканія“, що забрав на своїм покладі дуже багато розвідчих літаків і бомбовиків. Водночас на покладі корабля „Тевере“ відпливли летуни, механіки, старшини піхоти та санітарки Червоного Хреста. Вечором відплив пароплав „Атлянтида“ з вантажем воєнних матеріялів. Корабель „Сан Люїджі“ відплив до Тунісу, звідки забере до Моссуа живність для коней і мулів.

Конференція міністрів Малої Антанти.

БЛЕД, 31. 8. ПАТ. Розмови трьох міністрів закордонних справ Малої Антанти відносилися головно до трьох точок наддунайського договору, італійсько-абісинського конфлікту та взаємин з СССР. На конференції мали розглядати французько-італійський меморіял, що пропонує заключення наддунайського договору, опертого на основах ненападу, невстрявання і консультації. Авас подає, що Мала Антанта мала погодитись на згадані основи, застерігаючись тільки щодо невстрявання, яке повинно позволити на те, щоб задержати міжнародній характер справи реставрації Габсбурґів.

У справі італійсько-абісинського конфлікту Мала Антанта хоче затримати свободу рішати ожидаючи, заки великодержави не зясують свого становища. Бенеш вигolosив експозе про свою подорож до Москви. На думку Аваса мається враження, що Юґославія хоче дістати ґарантію у справі комуністичної пропаґанди, заки погодиться на дальший крок у юґославянсько-совітських відносинах.

Фінансові клопоти Італії.

РИМ, 31. 8. ПАТ. Біланс банку Італії з 20. серпня ц. р. виказує обнижку покриття на 87 міліонів лірів. Дотепер спадок покриття обнизився на сім міліярдів лірів. Чергові біляноси виявлять, чи правильно передбачував італійський міністр скарбу кажучи, що дійде до обнижки, бо на заплату імпорту треба коло 500 міліонів лірів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Фінансові кола Льондону вважають фінансові розпорядки Мусоліні льоґічним наслідком фінансових декретів з грудня м. р. Теперішні розпорядки належать до категорії тих, які вводять держави, що підготовляються до війни. Згідно з ними розпорядками держава перебирає контролю над фінансами і валютою.

На думку фінансового редактора „Дейлі Геральд“ ці розпорядки є доказом поважної фінансової ситуації, в якій опинилась Італія з приводу велитенських воєнних видатків і зросту недобору торговельного біляноу. Головною метою цих розпорядків придбати фонди на заплату воєнних достав і сирівців.

„Дейлі Геральд“ подає, що британські й американські банки майже перестали давати Італії кредити. Труднощі, серед яких опинився італійський уряд, довели до оголошення розпорядків, щоб змобілізувати всі можливі італійські капітали на закупно сирівців, потрібних до війни з Абісинією.

—o—

Осторожно з наклепами.

Львів, 31. серпня 1935.

У передвиборчому часі можна стрічатися з усякими відемними проявами виборчої боротьби, але всеж у культурних народів ці прояви не переходять поза межі, допустимі вимогами громадської етики. В нас не так, бо в нас тільки виїмки ведуть гідно політичну боротьбу. Про ті виїмки ми писали недавно на тому самому місці. Але є в нас і покидьки, є всякі політичні невдачники й самозванці, що при допомозі клевети та віхтемних інсинуацій намагаються сіяти противиборчий вітер.

На тому самому місці ставили ми вже прилюдний запит до тих найгорячіших противників виборчої участи, щоби вони позитивно раз сказали та вияснили, як уявляють собі дальше українську національну політику в Польщі, якими шляхами думають її вести, і які цілі та завдання ставлять їй під теперішню пору. На ці питання вони не відповіли і не думають відповідати, як видно з того, що пишуть по своїх пресових органах. До ряду таких належить і т. зв. Фронт національної єдности. Пощо йому позитивно писати про завдання і цілі його політики в Польщі у такому органі як „Батьківщина“, коли там далеко краще по старому і втретьому звичаю „бити“ по УНДО. Той, хто уважно мав нагоду читати „Батьківщину“ і „Перемогу“ від їхнього заснування по нинішній день, міг наглядно переконатися, що якщо в нас не булоб УНДО-вня, то оба ці органи втратилиб нагло ціль та змисл їхнього незавидного життя. Вониж заповняли і заповняють усі сторінки та рядки передовсім усякими наклепами, сплетнями та інсинуаціями, направленими проти УНДО. Читали ми там „пророчі“ статті про смерть УНДО, про ундівського трупа, про що хочете, і на диво те УНДО якось далі істнує і далі працює і далі живе і далі життя буде й на диво далі дає „політикам“ і „публіцистам“ із „Батьківщини“ публіцистичний „корм“, без якого вони не моглиб навіть животіти. Особливо замітним є останнє число „Батьківщини“ своїм цинізмом та демагогією. Там відомий усім із того як його викидали із УНДО-вня за несубординацію та непошанування примітивних вимог дисци-

пліни, передовик дав ще один доказ на те, що для
нього в демагогії нема суперника, що для нього не-
ма ніяких меж приличности та гром. такту. Він
там взагалі відмовляє Українському Національно-
Демократичному Обєдинню всяких благородних
та ідейних інтенцій у теперішній політиці. Він
навов у свому засліпленні „пророчить", що май-
бутні посли УНДО не будуть, мовляв, репрезен-
тувати української нації. А хто її буде репрезен-
тувати? Може той. що сам не знає ні в „Батьків-
щині" ні в „Перемові", чого він хоче і до чого та
якими шляхами прямує? Що буде, як українське
населення своїми голосами вибере таки всіх кан-
дидатів УНДО на послів проти волі „Батьківщи-
ни"? Чи думаєте може, що цей політик із „Фрон-
ту" вдариться в груди і признає цю репрезентацію
загально-українською? Ні, не думайте так! Він
все одно буде далі лити помиї на УНДО і його
послів. бо негація та чванькуватість і задир-
частість лежить у його природі, в його крови.

Ще не було такої політичної організації, в якій
він працював би згідно, мирно і гармонійно з ін-
шими її членами. Всюди він намагався творити
фронди, ослаблювати, паралізувати, копати й
дуцати на всі сторони, доки його не позбулись.
Тепер він має нібито свою „організацію", але коли
приглянутись їй ближче, то виявиться, що це нія-
ка організація, тільки гурток малькоптентів, яким
не усміхається нічого конструктивного, нічого
творчого і будуючого, тільки виключно крик,
шум і галас негування всього того. що конструк-
тивно роблять інші збірними зусиллями.

Алеж і людська терпеливість має межі. Не
можна її надуживати. Бо всі ті, яких так цинічно
нині обкидує болотом „Батьківщина", можуть
теж втратити терпеливість і можуть в цілях са-
мооборони взятися теж за такі самі засоби бо-
ротьби, дарма, що вони їм противні та осоружні.
Тому осторожно з клеветою, з несовісними накле-
пами та негідними інсинуаціями!

З нашої кооперації.

ЦЕНТРОСОЮЗ ЗАЧИНАЄ СКУП ЛЬНЯНОГО І КОНОПЛЯНОГО ПРЯДИВА ТА КЛОЧА.

Льняне і конопляне прядиво та клоча — це важний продукт нашого села, якого збут та експорт за границю ще досі в цілості в чужих руках. Річна продукція лену та конопель у самій Сх. Галичині дає понад 2.000 вагонів прядива та клоча, вартости около 14 міліонів золотих. Наше льняне прядиво із Сх. Галичини експортує Польща за границю і то в 44 відсотках загального свого експорту. А треба знати, що Польща є після СССР. найбільшим експортером цього продукту. Тому треба повитати почин Центросоюзу, який підготовляє на найближчий сезон скуп льняного та конопляного прядива і клоча через свої кооперативи та повітові осередки. Добре поставлений скуп прядива та клоча може піднести ціну на цей товар, а також принести кооперативній організації значний дохід за її працю.

КООПЕРАТИВНІ АНКЕТИ ДЛЯ ЖІНОЦТВА В БОЛЕХІВЩИНІ.

Союз Кооператив у Стрию улаштував по селах болехівського повіту низку анкет для жінок, щоб познайомити їх із завданнями кооперації та приєднати жінок у члени кооперативи. Жінки є дуже важним чинником у домашньому господарстві, а тимсамим і в житті споживчої кооперативи на селі та в місті. Вони є головним покупцем товарів першої потреби і від них залежать у найбільшій мірі торги кооперативи. Маючи це на увазі, українська кооперація присвячує тепер багато праці кооперативній пропаганді серед жіноцтва. Кооперативний Союз у Стрию приняв для цього окрему організаторку, п. А. Васильчишин, яка за один місяць відбула в болехівськім районі анкети для жінок у 30 селах. В анкетах взяло участь 2.765 осіб, з того 1.338 жінок. Вислід тих анкет наскрізь додатній.

ЖІНКИ СВЯЩЕНИКІВ І КООПЕРАЦІЯ.

В ч. 35. „Господарсько-Кооперативного Часопису" у відділі, присвяченім кооперативному рухові серед наших жінок, появилася цікава стаття ревізора Р. С. У. К. А. Гаврилка п. н. „Наші Імості-попаді". Автор статті підтверджує велику додатню ролю жінок священиків у поширюванні кооперативної ідеї на селі і наводить приклади з власної обсервації підчас своїх ревізорських поїздок. Вкінці пише: „Імості-попаді дуже рідко цінять себе так високо, щоби братися до безпосередньої діяльности у кооперативі, розуміючи під безпосередністю те, щоб належали до органів кооперативи, бодай напр. до надзірної ради, ходили на засідання і проявляли там повну діяльність. або організували окремі жіночі установи. Через таке недоцінювання себе самих, майже ніде у місцевих кооператорів і на гадку не приходить ангажувати імості до безпосередньої праці в кооперативі. Але імості-попаді майже всюди дуже добре прислуговуються інтересам кооперативи, ділаючи посередньо, а саме через особистий їх вплив на чоловіка, чи то на працівників у кооперативі.

Багато жінок священиків — це в умовинах нашої сучасности одинокі інтелігентки на селі, які обсервують наше життя, знають багато, спочувають із людністю, раді помогти в тім, щоб наші організації не низіли, а росли на славу та на користь широким кругам.

Щораз менше у нас жонатих священиків, отже щораз доскульніше будуть всі організатори нашого життя відчувати недостачу інформацій про наш побут від сільської господині-інтелігентки, буде всюди у нас на полі брак її благодійного впливу на сіре, щоденне життя. А за цим браком не в одному місці буде поменшуватись амбіція в тім, щоб „і в нашому селі" було так, як по селах, про зорганізованість яких говорять і пишуть, щоб була „і в нас" читальня, аматорський кружок, хор, оркестра, дитячий садок, кооператива і чесна громадська рада. Треба журитися й заздалегідь радити над тим: хто нам по селах заступить ту високу ролю жінки, яку для зберігання цінних народніх традицій та для будування кращого нового має у нашому житті велике число, хоч, на жаль, не загал, жінок священиків: імості-попаді"...

СМЕРТЬ ВИЗНАЧНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ КООПЕРАТОРКИ, ПРИЯТЕЛЬКИ УКРАЇНЦІВ.

В Англії померла відома діячка і кооператорка, президентка найбільшої жіночої кооперативної організації в Англії, т. зв. Ліги Кооператисток — Гонора Енфілд. Покійна була великою приятелькою українців і живо цікавилась українськими справами.

ПРИНЯТТЯ НОВИХ КООПЕРАТИВ У ЧЛЕНИ Р. С. У. К.

Рішенням Дирекції РСУК. з дня 16. серпня принято в члени кооперативи: 1) Т-во дрібного кредиту „Ощадність" — Шибалин (пов. Бережани), 2) „Українська Райфайзенка" — Губин (пов. Бучач), 3) „Українська Райфайзенка", кред. кооп. з обм. відп. — Камінка Лісна (пов. Рава Руська), 4) Госп.-кред. С-ка „Згода" — Бусовиська (пов. Самбір)

В. Л.

Війна і гроші.

ЧИ ЗМОЖЕ ІТАЛІЯ ВЕСТИ АБІСИНСЬКУ ВІЙНУ?

Війни все дорого *коштували*. Одначе як довго істнувала така суспільна ситуація, що вояцтво було малочисельним станом, було вибраною і дуже ексклюзивною людською елітою, як довго військовий стан був сам багатий, так довго фінансування воєн не було занадто важкою проблемою. Але відколи на арену історії виступають до історичних розгривок щораз більші узброєні людські маси, від тоді справа фінансування воєн робиться щораз поважнішою і щораз складнішою проблемою.

Станув перед нею — в новішій европейській історії — перший Валенштайн. Він перший почав стосувати в боях тактику поконування противника переважаючою, все розторощуючою узброєною людською масою. В свому таборі в Нірнберґу в 1632. р. мав біля 400.000 вояків. Коли собі унаглядити тодішній стан европейського транспорту, техніки і господарської організації, то легко зрозуміти, що узброювання, одягання, виживлювання і транспортування цих людських мас було проблемою, що її властивої ваги в тому часі ми сучасники просто не є в силі обєктивно оцінити. Від часів Валенштайна цей воєнний стиль закріплюється в Европі щораз більше. Розбудувала цей стиль і зробила його правилом французька революція, а далі — Наполеон. Того роду збройну levée en masse застосував Конвент, обороняючи Францію перед наїздом контрреволюційної монархістичної коаліції. Цілу націю покликано тоді під зброю, на фронт кинуто стотисячні армії. Наполеон перший в історії світа відважився повести з Парижа до Москви „одною великою купою" півміліонову узброєну людську масу. — Такого масового транспорту ще досі не було. Розуміється, духом божим і самою любовю до свого цісаря люди не жили. Все те треба було одягати, живити, зброїти, уряджувати сітки постачання, розкватировувати. Тому то щойно в умовинах омасовлення війни можна зрозуміти клясичний вислів Наполеона, що на запит одного молодого старшини — „Сіре, чого потрібно, щоби вести такі великі і побідні війни, як їх ведете?" — відповів: „Грошей, грошей і ще раз грошей".

Омасовлення війни, оперування міліоновими арміями зросли підчас минулої світової війни просто до монструальних розмірів. У міру того посилюється і зростає теж теза Наполеона про „Гроші, гроші і ще раз гроші!" Фінансування сучасних воєн коштує вже не десятки міліонів (розуміється — в „твердій валюті"), як за часів Валенштайна і вже не сотні міліонів, як за часів Наполеона, але сотні міліярдів — як це було в часі минулої світової війни. Виміри зростають постійно. Англійці здобували свою імперію при допомові поодиноких тисячок готових на все очайдухів. Гернан Кортез причалив у 1519. р. до Мексику з 600 своїми горлорізами. По їх висадженні на беріг. казав кораблі спалити і сам зі своєю „армією" пішов на небувалий підбій цілого, таємного незнаного світа. При помочі тієї жмінки буквально розторощив Імперію Ацтеків, вирізав сотні тисяч людей, здобув цілу державу, став її непереможним деспотом. Другий такий самий завойовник Пізарро, здобувець Імперії Інків. Ще перед 70-ти роками англійці здобули й опанували цілу Абісинію при помочі всього 25.000 армії — в якій лиш яких 3.000 людей було англійцями, білими.

А нині? Нині Мусоліні потребує бодай 400.000 людей, щоби навчити респекту „якогось там півдикого неґуса Абісинії". Потребує майже стільки, скільки потребував Наполеон, щоби заатакувати „білого царя" в його далекій столиці. Італія рахується потугою. При своїх 43 міліонах мешканців — 400.000 вояків завжди може легко змобілізувати. Штука і то *велика* штука італійсько-абісинської справи починається власне тим, над чим стільки завжди мозолився Валенштайн і Наполеон, а над чим нині мріє і Мусоліні. Починається вона там, де в гру входять оті власне „гроші, гроші і щераз гроші!"

Осьтак у моменті, коли цілий світ емоціонується абісинською справою, буде до речі приглянутися дещо ближче господарським і фінансовим перспективам цього конфлікту. Розпочати нині війну розмірно легко. Але війну *вести* і її побідно скінчити — це вже трохи важче. Чи зможе Італія провадити на довшу мету і власними засобами сучасне *матеріялове* збройне змагання? Разом з

Процес проти членів чина Редемптористів у Німеччині.

БЕРЛІН, 31. 8. ПАТ. У процесі проти членів чина о.о. Редемптористів за девізові проступки, прокуратор домагається для головного обвинуваченого 49-літнього о. Брінкмана — 10 років і 1 місяць тяжкої вязниці, 200 тисяч марок гривни та 184 тисяч марок як зворот втрат заподіяних державному скарбові; для 55-літнього о. Плятта — 5 років важкої вязниці та 30.000 марок гривни, для 66-літнього о. Вальца — 7 років важкої вязниці і 110 тисяч марок гривни та 107 тисяч марок як зворот заподіяних втрат. Для решти 6 обвинувачених прокуратор домагався кари від 6 місяців звичайної вязниці до 5 і пів року важкої вязниці, гривни разом на 138 тисяч марок та звороту заподіяних скарбові втрат разом 129 тис. марок.

За всі грошеві кари відповідають своїм майном монастирі Редемптористів на терені Німеччини.

Італія приготовляється на всякі можливости.

РИМ, 31. 8. ПАТ. Мусоліні відбув учора в год. 2-ій у Больцано нараду з державними підсекретарями, шефами штабів воєнної маринарки і летунства. Темою нарад були можливі труднощі, які виринулиб на випадок якби Ліга Націй приняла санкції проти Італії. На нараді обговорили, яких слід вжити засобів, щоб вдержати за всяку ціну звязок з Африкою.

людськими масами в гру входять і величезні запотребування муніції, поживи, одежі, ліків та іншого воєнного приладдя. Отже підставою ведення сучасної війни є посідання у запіллі величаво розбудованого грошевого і продукційного апарату.

Тимчасом Італія не є економічно самовистарчальною країною. Більшість найважніших продуктів мусить спроваджувати із закордону. Італія цілковито або майже цілковито не має на своєму терені заліза, міди, ніклю, бавовни, ґуми, кавчуку, ропи і бензини, отже найбільш необхідних сирівців для істнування воєнно-промислової продукції. Має дуже слабо розвинений хемічний промисл. Пожива, продукована на італійськім півострові далеко не вистарчає, щоби нею вижививти 43 міліонову масу італійського населення. Треба великих зусиль, щоби італійське народне господарство рівноважити навіть у часі глибокого миру, не то що в умовинах сучасної виснажуючої війни. Деякі дані про італійське народнє господарство, взяті зі статистик останніх часів, вияснять в дечому перспективи перебігу й евентуального закінчення тієї назріваючої війни.

Італійський торговельний біляно є вже від ряду літ пасивний. Італія більше привозить до краю, ніж з нього вивозить, отже більше видає грошей на закупи за кордоном, ніж тих грошей напливає до Італії з італійських продажей за границею. Всі зусилля італійського дуче, щоби зрівноважити торговельний біляно покінчилися невдачею. В додатку від половини 1934. р. Мусоліні почав вести політику масового нагромаджування всякого роду матеріялових запасів — здебільша купованих за кордоном. У самому тільки 1934. р. італійські запаси зросли на 31 прц. порівнюючи зі станом із 1933. Це нагромаджування запасів доказує, що Італія вже від довшого часу приготовляє плянову абісинську затію і в такий спосіб завчасу забезпечує себе хочаб до деякої міри від закордонної залежности. Правда, до 1931. р. висота дефіциту італ. торговельного біляносу постійно падала. Коли в 1929. р. Італія видала за корд. закупи 536 міліонів лірів, то в 1931. р. видано на закупи вже тільки 80 міл. лір. Але від 1931. р. індекс італ. імпорту знова починає йти в гору. В 1932. р. видано на чужинні закупи 120 міліонів більше, ніж продано в краю, в 1933. р. — 170 міліонів, а в 1934. р. — 200 міліонів. А вже 1935. рік почався просто рекордово: в перших трьох місяцях італ. буджетового року видано на надвишку імпорту понад 250 міліонів лір.

В міру тих закупів зменшувалися теж постійно в державній скарбниці запаси італійського золота. В половині 1928. р. італ. державний банк мав ще 12 і пів міліярда лір запасу золота. З початком 1935. р. було вже тільки 5,9 золотих міліярдів, а в місяці червні ц. р. вже 5.2 міліярдів. Таким чином італійська ліра, яка в 1928. р. мала понад 60 прц. дійсного покриття в золоті обниналася покриття до межі 40 прц. Тимчасом у звязку з вирішеною згори абісинською затією італійські закупи за кордоном не припинилися, але саме в останніх часах сильно зросли. За тим, італ. золото відпливає з краю щораз ширшим потоком — і тут треба шукати пояснення факту, що в половині липня ц. р. італійський уряд проголосив постанову, що італ. емісійний банк є уповажнений випускати банкноти нижче законно усталеної досі межі золотого покриття, отже нижче 40 прц. Є це однозначне з початком інфляції.

Але це автоматично потягає за собою піднесення дорожнечі. В той спосіб витворюється парадоксальний стан, що помимо небувалого нагромадження запасів, в Італії вже від довшого часу зростає типова воєнна дорожнеча. Індекс високоторговельних цін виявляє такий зріст: липень 1934 — 273. Грудень 1934 — 279. Березень 1935 — 289. Червень 1935 — 315. Зростає теж постійно і сильно запотребування держави на внутрішні і закордонні, особливож торговельні кредити. Ще в 1928. р. держава обійшлася неділими 3-ма міліярдами кредиту. В 1935. р. це запотребування піднеслося до 10-ти міліярдів! У біжучій хвилині Італія видає *щогижня* понад 100 міліонів лір на свої воєнні, особливож мобілізаційні потреби. Нічого може так досадно не характеризує італійського господарського положення і тамошніх настроїв як саме те, що коли від 1929. р. дрібні ощадники складали до італ. щадничих кас пересічно по 3 міліярди лірів щороку, то в минулому році щадничі вклади злетіли до „висоти"... сто тисяч лір! Щадничі капітали в італ. касах є цілковито „заморожені" і коли хтось хоче видобути зі щадниці хочби мінімальну суму своїх зложених грошей, мусить виказатися десятком ріжних дозволів і посвідок. Державні позички стратили на біржах в останніх трьох місяцях приблизно 25 прц. своєї дотеперішньої курсової вартости. Від 1926. р. аж по 1934. р. уряд не випускав ніяких скарбових векслів. В останнім році випущено таких векслів на суму повище 1 міліярда. Ці векслі „ходять" як друга валюта. Крім того обіг італ. банкнотів постійно збільшується; в одних тільки останніх шести неділях випущено на ринок понад 450 міліонів нових банкнотів. Італ. господарське життя б'є щораз сильнішим живчиком, рух є великий, але — коли дозволене

Д-Р ЕВГЕН ГРИЦАК.

Обжинки на Бойківщині.

— Чи є в нас обжинки, питаєте? — Ні, тепер уже нема, але були давніше, перед війною, як людям краще жилося — так кажуть селяни на Бойківщині. З дальшої балачки довідуюсь, що слова „обжинки" вживають на долах, а бойки його не вживають, на обжинки кажуть тут „вінец". — А хто справляв обжинки? — Священики і багатші „ґазди"; про дідичів не знають. Сходилися на безплатну роботу дівчата й жінки й жали збіжа день чи два. Ще й тепер таке трапляється, але дуже рідко, головно там, де люди люблять свого пароха. Коли вже кінчають дівчата свою працю, тоді плетуть вінок, по тутешньому „вінец", і то звичайно з вівса, бо овес жнуть на самому кінці, а крім цього в горах найбільше сіють ячменю й вівса. Потім вибирають дівчину, звичайно найкращу з дівчат усього села, що вже сама добирає собі дві товаришки „дружки", що йдуть коло неї з обох боків, неначе дружки біля молодої в часі весілля. Коли дівчата плетуть вінок, звичайно пополудні або над вечір, як уже має скінчитися праця, тоді співають окремі обжинкові пісні, або, як кажуть тут, „ладкають", себто співають протяжно, неначе на весіллі. Одначе в останніх роках, співають здебільша коломийок, звязаних змістом із обжинками, жнивами або селянською працею в літі. Співають теж усяких інших пісень у часі роботи, про що зокрема згадаю далі. Як уже дожинають ниву, співають пісню:

Вже вечір вечоріє —
Сонце над вербами,
Пущай панку, з того ланку
Дівчата з серпами.

І в часі праці й скінчивши її, радісно співають усі женці пісню, що ще й досі є дуже популярна й звязана своїм змістом із покінченням жнив. Наводжу цю пісню в цілості, вигладжуючи деякі говіркові форми, щоб була більш зрозуміла:

Дожалисьмо заранка
Заріжте нам баранка,
Барана рогатого,
Когута чубатого,
Щей когута й квочку,
Дайте горівки бочку.
Чи бочку, чи не бочку,
Дайте хоч коновочку.
А з великого траску
Дайте нам хоч фляшку.
Наша ґосподиня пишна
На оборойку вийшла.
Ключами задзвонила,
Що в поли доробила.
Спіть, ґосподинь, до волі,
Вже нивойка в стодолі.
З стодоли до комори,
А з комори на нивойку
В щасливу годиньойку.

Якщо люди жнуть у священика, то над вечір виходить у поле господиня дому, „Імосць". Її витають: женці з великою радістю співом: „Дожалисьмо заранка", після чого кладуть вибраній дівчині вівсяний вінок на голову, біля неї стають „дружки", а далі інші дівчата й баби.

Весь похід іде тепер із поля до дому господаря чи священика, а по дорозі співають женці обжинкові „співанки". Коли прийдуть до дому, ще раз співають пісню „Дожалисьмо заранка", що в ній з одного боку висловлюють женці свою радість з приводу закінчення праці та з гумором прохають угостити їх добре традиційною горілкою, при чому згадка про барана характеристична для гірських околиць, де ще й тепер годівля овець підтримує господарство. З другого боку в пісні змальована велика втіха господині, що збіжа вже вижате й збережене в стодолі.

Як відспівають цю „співанку", тоді врочисто передають вінок господині й господареві. Тепер співають дівчата „вінчувальну співанку":

Принеслисьмо вінец
Зо всіх сторінец
З гір і з Підгіра
На ваше подвіра.
Бисте діждали сіяти й орати
А женці здорові з поля позбирати.
Рік від року.
Би була ліпша нива,
Як була того року.

Потім господар платить за „вінец", складає теж побажання усім женцям, а далі вгощує їх вечерою, дає їсти й пити, при чому завжди мусить бути горілка. Одначе для дівчат найважніша частина „вінця", це забава після вечері, коли вони до пізньої ночі танцюють із парубками. Музик оплачує та вгощує господар.

Жниваний чи обжинковий „вінец" переховують на Бойківщині дуже дбайливо цілий рік аж до найближчих жнив. На Святий Вечір кладуть його на стіл під скатерть, а як трапиться в хаті хорий „на горячку", тоді труть зерно з цього

таке порівнання — теперішні рум'янці на обличчі італійського господарства не є рум'янцями здоровля, але типової інфляційної гарячки.

Всі подані числа основуються на *урядових італійських даних*. Чи справжня дійсність тим числам відповідає — цього не знаємо. Знаємо натомість, що оптимізм є офіційним обовязком фашизму і мабуть не помилимося, коли назвемо ці дані справді оптимістичними. Але беручи їх разом з їхнім оптимізмом за цілком добру монету, вже нині господарські знавці стверджують, що при такому стані річей Італія розпочинає абісинську затію в умовинах дуже поважного фінансового і господарського надірвання, є то навіть — виснаження. Війна, ні! Вже самі тільки приготування до модерної війни поїдають міліярди. Можливо, що Італія має у свому розпорядженні якісь такі незнані досі роди зброї і способи воювання, що їй дозволять оту війну дуже швидко і ефектовно покінчити. На то мабуть дуче і рахує. Але коли ця війна малаб затягнутися надовше, особливож колиб у дуже важких ґеоґрафічних і кліматичних абісинських умовинах малась перемінитися на довготревалу підхілну війну, (ґеріллю), то ледви чи італійці моглиб собі самостійно з „диким неґусом" порадити. Важко всеж таки тут щонебудь пророчити. Але коли цифри і обєктивні матеріяльні дані мають взагалі якусь вимову, то вимова тих числових фактів не є для італійців занадто оптимістична. Італ. дуче, як дуже і не виступав би перед світом у ролі незломного модерного цезаря і як дуже не бив би в Женеві пястуком об стіл, всежтаки, мабуть десять разів застановиться, заки прикаже італ. батеріям віддати в абісинців першу гарматню сальву.

З. П.

Пропаща сила.

(До питання про національний трудовий обовязок)

(Докінчення).

КІНЦЕВІ УВАГИ

І нарешті кілька слів „взагалі". Без перебільшення треба сказати, що така справа, як „національний трудовий обовязок" у висліді свому дасть не лише певні культурні цінности, але взагалі причиниться до значних змін і до поважного оздоровлення нашого національного життя.

Є дві речі, на які ми тяжко хоруємо: це — безпляновість та невідповідальність... Часто вони одна з другою сплітаються.

Отже — безпляновість. Подивімся навкруги і ми побачимо, що у нас взагалі вся наука і вся культура розвивається без жадного пляну, ось-так собі, „пустопаш": принагідно, випадково, несподівано. Зявиться такий енерґійний чоловік, як Грінченко, жахнеться, що нічого нема і випустить низку брошур, щоби хоч трохи діри позатикати. І будуть то книжки про людей і звірів, про хвороби і мову, про грім та блискавку і про школу. Народився Іван Франко і зробив працю за сорок інших — і в літературі, і в фільольоґії, і в історії, і в політиці. Був то такий час, такі обставини, і так, очевидно, треба було робити. Але від тієї доби обставини значно змінились, — ми вже скочили вперед і маємо високі школи, учених, маємо з кожної науки вже деякі осяги, — отже все це повинно розвиватись далі пляново.

Безпляновість — основна риса нашої національної праці. І коли в політиці ми програли, програємо і далі програватимемо, то лише тому, що не маємо загального і спільного пляну чи краще сказати жадного пляну. Власне тому, що у нас в кожний момент усякий працює *сам по собі*, робить не те, що *обєктивно* диктує нам хід подій, але лише те, що йому сьогодні припадає до вподоби. І колиб ми хотіли одного дня перевести „наглу ревізію" у наших відповідальних людей-політиків тощо, то побачилиб таку картину: один пише підручник археольоґії, другий щось забув у XV. віці, третій горячково слідкує за партією Альохін-Боголюбов, а четвертий — просто шукає помешкання. Але чому, власне, з цієї „дружньої" і „сконсолідованої" роботи має вийти визволення України — один Алах відає!

Отже треба сподіватись, що трудовий обовязок внесе деяку плановість хоча би в ділянці української культури. Бо фахові комісії, перше ніж розподілять працю між окремими людьми, зясують чого найбільше бракує в тій чи іншій нашій ділянці і відповідно до того будуть плянувати саму працю.

Одночасно прийде й момент *відповідальности*. Невідповідальність — ось величезне лихо нашої української дійсности. Однаково: — як у політиці, так і в культурі. Тут ми всі ще живемо в добі передвоєнній і не хочемо усвідомити собі, що часи змінились. Перед війною було положення таке (особливо на Великій Україні), що кожно

Італійський рахунок на анґлійськім столі.

МОСКВА, 31. 8. ПАТ. Радек поміщує в „Ізвестіях" статтю під наголовком „Італійський рахунок на анґлійському столі", в якім обговорює італійсько-абісинський антаґонізм на Середземному Морі, та водночас підкреслює перевагу Італії і можливости поважних труднощів для Анґлії з боку Італії на випадок конфлікту. Тому анґлійська політика не застосує ніяких крайних засобів проти Італії навіть якби вона явно напала на Абісинію. Анґлія покищо ділатиме тільки в згоді з Францією, а потім дожидатиме на італійські труднощі в Абісинії, щоб не допустити до повної перемоги Італії.

„За індустріялізацію" пише, що напад на Абісинію викликує широку хвилю симпатій для неї серед пролетаріяту та гноблених народів світу. Майбутня війна буде довгою кольоніяльною війною, про якої вислід іще не знати.

Французька преса проти резолюцій конґресу Комінтерну.

ПАРИЖ, 31. 8. ПАТ. Діяльність комінтерну далі притягає увагу поважного відлому французької опінії.

Сент Бріс в суботнім „Журналю" пише, що совітський уряд старається скинути зі себе всю відповідальність за діяльність Третього Інтернаціоналу, не звяжаючи на багато доказів співпраці, які автор подає. Сент Бріс обговорюючи висліди конґресу в Москві підкреслює ухвали комінтерну, що відносяться до комуністичної пропаґанди в чужих краях. „Чи на те — питається автор — ми заключили із Совітами договір взаїмної помочі?" Резолюція конґресу комінтерну, що заповідає боротьбу проти законодатних декретів у Франції є виразним устряванням у політику іншої держави.

вінка, заварюють і дають із нього пити воду, що по народньому віруванні завжди помагає.

Підчас жнив і жниці з одної хати і ті, що працюють за „вінец" співають усяких пісень тепер здебільша коломийок. Ці пісні ріжного змісту, багато зпоміж них любовних, деякі з них глузливо-жартівливі, що в них дорікають собі взаємно хлопці й дівчата, і тільки незначна частина звязана з жнивами й працею женців. Згадаю тут тільки деякі найбільш характеристичні, нпр. ті, де описана праця женців дуже дотепно з деякою закраскою іронії:

Я жнець — пережнець,
По два стебла ріжу,
Вчерам буля напереді,
А днесь ззаду лізу.

До цього близько підходить варіянт цієї пісні цього самого змісту:

Вчера булам наспереді, бом сі передила,
Нинім ся лишила ззаду, бом сі запізнила.

Дуже часто в обжинкових піснях маємо теж елемент любовно-побутовий, як нпр. у пісні, що в ній дівчина з сумом міркує про свою майбутню долю:

Коб я, Боже, знала, чия то я буду,
Я би жала дві загони, а трету прилуду.

(„Прилудою" називають тут вузенький загін зопри межу.)

Часто згадують у піснях Мадярщину, бо з нею втримували мешканці гір живі зносини, ходили там на заробітки, або в інших справах, як бачимо це з пісні:

Десь поїхав мій миленький на Веньґри молоти,
Мене післав молодую пшеницю солоти
Я пшеницю полю, полю, кукіль вибираю,
А я свого миленького з Веньґер визираю.

Подібно про полення пшениці, що її дуже дбайливо управляють, бо в горах її мало, згадується в короткій коломийці:

Ой, засвіти, місяченьку, по полю, по полю,
Ней я свою пшениченьку виберу з куколю.

І в інших піснях теж кажуть про пшеницю, бо її тут найвище цінять, а далі дівчата оспівують свою любов і водно згадують своїх „милейких", що за ними тужать і плачуть, як це бачимо з таких коломийок:

Ой, я жала пшениченьку тай рожу колячу,
Що ми зробиш, мій милейкий, що за тобов (плачу?
А я жала пшениченьку, тріщала солома,
Я лишила милейкого вже другий день вдома.

Цікава теж обжинкова пісня, що в ній народ звеличав силу пісні гірської молоді. Ця пісня чудодійно впливає на розвій природи, а в першу чергу на ріст збіжа й дерев:

Ой, як я си заспіваю двома голосами,
Іден пущу горов-польом, а другий лісами.
Ой, як я си заспіваю на стрілецький голос,
Жито вийде веретінцем, а пшениця в колос.
А як я си заспіваю красно по дівоцки,
То будут сі розвивати в лісі яворочки.

Окреме місце між жнивними піснями займають іронічно-жартівливі пісні, що в них дівчата глузують собі з хлопців, критикують їхню любов, що спирається на матеріяльній основі („За віном питає"), вкінці боронються перед закидом наівности й дурноти й нераче заявляють, що дивляться реально на світ і вміють відріжнити любов дійсну від прикидливої. Селяни села Сушиці Рикової (Старосамбірщина), що від них я всі тут подане записав, називають такі пісні „співанки на хлопців". Для зразку подаю одну таку пісню, що її деякі мотиви можна стрінути в ріжних народніх мотивах:

А мій милий чорнобривий у городі косит,
Вітер віє, сонце гріє, пелехи турносит.
Косив милий команицю, я жала пшеницю,
І питався через люди, чи маю спідницю.
Не питайся, глупий дурню, чи спідницю маю,
Бо я чула через люди, що штанів не маєш.
Сякий такий шалапуте за віном питає,
На себе ся не подивит, що штанів не має.
Ти си мислиш, дурню глупий, жи я тебе люблю,
А я тебе, глупий дурню, словами голублю.
Ти си мислиш, дурню глупий, що я ті хочу,
Я такими дураками плоти підпираю.

В часі жнив співають теж рефлексійно-тужливу, загально відому пісню про Сербина, що його називають тут Сербаном. („Пішли женці з поле жати"). Нераз люблять співати пісню про „лісного" (лісний побережник), популярну посеред гірського населення:

А я займу коровицю
У ліс на полянку,
Вийде лісний голодрига
Здойме мальованку.

Іде лісний попри ліс той
Тай палицю струже,
Якже его не любити,
Як він ладний дуже?

Співають теж жартівливих пісень, що в них згадують священиків і жидів, але про ці пісні скажу при іншій нагоді.

му українцеві, лише за те, що він „свідомий“, треба було дякувати; а як він до того ще щось робив — то в ноги клянятись. З того моменту справи рішуче змінились. Цілий народ став свідомий. Інтелігенція та провідники, заявили масі, що треба йти до національного визволення. Маса згодилась, пішла, пролилась кров... І від того, власне, моменту повстав стан *„моральної відповідальности“*, „кругової поруки“. Повстало мовчазне порозуміння щодо спільної праці для одної мети. І тепер, власне, справа стоїть так, що коли появилась українська еліта і взялася до праці, — організувалося провідництво Нації, то мусить воно працювати поважно, пляномірно й відповідально. Бо за тим хвилюється маса, народ, який кровю й життям відповідає за наші помилки. Тепер справа стала так: або робити, як слід, або не дурити себе і людей! Мусить бути ясність і солідарність, щоб не було „прикрих непорозумінь“. Бо у нас часом когось „по інерції“ уважають за політика (і він — сам себе!), надіються на нього, як на „камяну гору“, а він, виявляється, вже давно з головою пірнув у комерцію і пять років українського часопису не бачив! Колиж говорити йому про відповідальність, то він очима кліпає, не розуміючи в чому річ! Такий стан річей мусить негайно скінчитись! Ціла Українська Нація мусить подбати за реформу в цій справі.

Мусить прийти ця відповідальність і в справах культурних. Досі — скажемо для прикладу — три тисячі української інтеліґенції (а може шість, а може десять — миж статистики не маємо!) за десять літ нічого не дали для української культури й українська справа на тім без сумніву потерпіла. За десять літ три тисячі людей моглиб дати щонайменше три тисячі українських книжок. Нехай триста, нехай тридцять (якийсь фільософ сказав: „одна добра книжка часто для нації значить більше, ніж виграний бій!“). Але за цю шкоду, за цю „пропащу силу“ абсолютно ніхто і ні перед ким у нас не відповідає. Пропало, то й пропало!

Інакше буде справа стояти після організації національного трудового обовязку. Тоді й у нас прислуговуватиме кожному не лише право лаяти керманичів у вільний від заробітків час, але й матимемо теж обовязок давати щось конкретного для Української Справи.

І коли це станеться, коли сотні й тисячі українських громадян перестануть себе почувати в національній справі відрізаними, не нікому непотрібними одиницями, але органічною складовою частиною і потрібним колісцятком великого національного механізму, аж тоді це діло набере відповідної сили, розмаху і глибини, — тої сили, яку повинен мати організований похід многоміліонового народу!...

Прага, серпень 1935 р.

Віктор Приходько.

Полекші при сплаті маєткової данини.

Міністерство скарбу уповажнило скарбові палати і скарбові уряди відсувати, розкладати на сплати і відписувати надзвичайну маєткову данину і маєтковий податок.

І так *скарбові палати* можуть:

1) дозволити на заплату залеглостей надзвичайної маєткової данини сплатами і відсунути заплату сплат на шість місяців, без огляду на висоту залеглостей;

2) відписати поодиноким платникам протягом буджетового року залеглости надзвичайної маєткової данини до 1.000 зол., якщо залеглість не можна буде стягнути;

3) дозволити на заплату залеглостей маєткового податку до квоти 50.000 зол. сплатами на необмежений час; залеглостей маєткового податку до квоти 200.000 зол. сплатами найдальше до двох років;

4) відсунути сплату залеглости маєткового податку за час 6 місяців;

5) відписувати поодиноким платникам залеглости маєткового податку до 10.000 зол. протягом буджетового року, якщо залеглости не можна буде стягнути.

Скарбові уряди можуть:

1) дозволити на заплату сплатами і відсунути заплату залеглости надзвичайної маєткової данини на два місяці без огляду на висоту залеглости;

2) дозволити на заплату залеглости маєткового податку до 50.000 зол. сплатами на 6 місяців; залеглости маєткового податку до квоти 20.000 зол. на 18 місяців;

3) відсунути сплату залеглости маєткового податку до квоти 50.000 зол. на два місяці.

Підсумки селянських заворушень на Литві.

БЕРЛІН, 31. 8. ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро повідомляє з Ковна: Згідно з останніми інформаціями жертвою останніх селянських заворушень на Литві впало 5 осіб убитих, у тому один поліцай. 12 поліцаїв ранених. 100 осіб арештували між ними ґенерального секретаря народньо-соціялістичної партії.

З Ковна повідомляють: У звязку з останніми заворушеннями преса подає, що уряд уповні опанував ситуацію та при помочі органів безпеки привернув лад і спокій. Деякі з арештованих учасників селянських заворушень відповідатимуть перед военним судом.

Американці експлюатуватимуть природні багацтва Абісинії.

НЮ ЙОРК, 31. 8. ПАТ. Ранішня преса повідомляє з Аддіс-Абеби, що заключили там велику концесійну умову на добування нафти й інших природних богацтв при помочі американського капіталу. Запитаний у тій справі журналістами предсідник „Вакуум Ойль Компані“ Джон Бравн заявив, що про таку концесію нічого не знає та що на всякий випадок „Стандард Ойль Компані“ з тією концесією не має нічого спільного.

—o—

Абісинський цісар хоче обезпечити своє майно від военного ризика.

ПАРИЖ, 31. 8. ПАТ. „Матен“ повідомляє з Льондону, що абісинський цісар звернувся до високого британського комісаря в Єгипті Льойда у справі обезпечення особистих нерухомостей неґуса в Аддіс Абебі та майна абісинського уряду від военного ризика. Вартість майна, яке неґус хоче обезпечити доходить до 82 міліонів фр. Льойд не відповів досі цісареві. Свої капітали неґус дав у депозит европейським банкам, здебільшого в паризьких.

Завтра Зл. Держави заявляться про відносини з СССР.

ВАШИНГТОН, 31. 8. ПАТ. Президент Рузвельт заповів, що державний секретар Гуль зложить завтра важливу заяву про взаємини Зл. Держав з СССР.

Похорони бельгійської королеви.

БРЮССЕЛЬ, 31. 8. ПАТ. Похорони бельгійської королеви Астріди відбудуться у вівторок ураниці. Жалібний похід прийде в год. 11-ій до катедри св. Ґудульф. Похоронні торжества закінчить дефіляда військ і відділів колишніх комбатантів перед домовиною королеви.

З кінової хроніки.

Віденська цензура, не дозволила висвітлювати фільму Юніверсалю п. з. „Чорний кіт“, що її реалізували буцімто на основі відомої новелі Едґара А. По' і яка належить до серії „не самовиних“ пес. Цензуру мотивують тим, що, мовляв, фільма нарушує релігійні та патріотичні почування громадянства.

Ґейрі Купер, що був цього року на прогульці в Італії, відвідав м. і. вулькан Везувія. Росказують собі такий епізод у звязку з його побутом: „Такого кратеру немає у цілій вашій Америці“ сказав провідник прогульки. „Справді“ відповів Купер „але маємо водопад, що загасив би той ваш вулькан за кілька хвилин“.

Макс Райнгардт фільмував Шекспірового „Сон літньої ночі“. Щойно коли звукова техніка фільмування піднеслася до можливо високого рівня, рішився геніяльний режисер Макс Райнгардт піднятися реалізації цього архитвору, використовуючи музику Мендельсона. Накрутила фільму американська витвірня Ворнер Брос коштом 3 міліонів зол. Премієра відбудеться рівночасно в Америці й усіх більших містах Европи — уже незабаром.

Чаплін редідівус? Як відомо, цей комік-фільософ мовчить уже від кількох літ. І хоч стількох зірок німої фільми пройшло в забуття, про Чапліна завжди пишуть і говорять. Цілі сотні звеличників цього неперевершеного актора ждуть на нову його фільму. Саме тепер розійшлася в Америці вістка, що Чаплін накрутив фільму у найглибшій таємниці і вона за три місяці має появитись на американських екранах.

Чарльз Ляфтон як Тарас Бульба. Цей відомий характеристичний актор виступить в англійській версії фільми Ґрановського п. з. „Тарас Бульба“. У французькій версії грав цю ролю Гаррі Бор.

Кіно в Японії. Перше кіно в Японії повстало перед 37 роками. Тепер начислюють там 2 тисячі кінових саль. Само товариство Ніккатси має 500 кін. Взагалі кіна є переважно власністю великих кінових концернів. Спершу висвітлювали тільки фільми краєвої продукції. Згодом треба було цю систему закинути й узятись до

чужих фільм. Усеж иині ще 90 відсотків вистав покриваються фільмами японської продукції. Майже всі фільмові концерни мають свої власні школи акторів, операторів та технічної обслуги. Тепер у самій Японії є таких 20 фільмових виробництв, де працює двацять тисяч акторів під проводом столятьдесяти режисерів. Слід зазначити, що японська продукція не працює виключно для власного ринку, але й обслуговує ще Корею, Манджурію, частину Китаю і т. д. Обсяг японської фільми обіймає приблизно 175 міліонів глядачів.

Які фільми побачимо в найближчому сезоні? Всі більші американські й европейські фільмові виробництва зголосили чимало фільм, що в цьому сезоні мають увійти на світові екрани. Виробництво „Фокс фільм" заповідає „Білу параду" з Джоном Болсом і Лоретою Юнг, **„Пекло"** у новочасній інтерпретації Дантового твору, **„Люди в тунелі"** з Едмондом Льов, Віктором Меклегленом та Чарлем Бікфордом, **„Людина із 100 обличчами"** — шпигунська фільма, в якій дебютуватиме суперниця Марлени — Кетті Геллієн, **„Злий хлопець"** із Джекі Купером, музична фільма п. з. **„Музика у повітрі"** з Глорією Свенсон, „Дівчина з облаків" із Хозе Мохікою, **„Божевільні ночі Бродвею"** з Джемсом Діном, **„Насолода подружжя"** з Джанітою Гейнор і Слімом Самервілем, **Швачка з Лінвіль"** із Кляйф Бруком на основі песи А. Савоара. Дальше йдуть три фільми із маленькою Шерлі Темпль **„Малий полковник"**, де поруч Шерлеї виступає Ляйонель Берімор, **„Золотоволоса"** із Джол Мек Крі і **„Наше сонічко"**. Ще слід згадати про сензаційну фільму із серії пригод Джорджа О'Браєна на Далекому Заході, зреалізовану не-шабльоново, де поруч трагічних моментів є сцени щирого гумору та дотепу. Це найважніші фільми Фокса. (д. б.).

Похорони Олекси Новаківського.

В суботу, 31. серпня почалися в 3-ій годині пополудні похорони пок. мистця кисти Олекси Новаківського. День був понурий, слітний, коли величезну Преображенську церкву заповнювали до береги українські громадяни і громадянки, що біжали віддати ост. прислугу і востаннє попрощати великого Покійника. Вся природа, здавалось, достосувалась до загальної жалоби, в якій найшлося так нагло й несподівано все українське громадянство.

Панахиду в церкві відправив в асисті численного духовенства Преосв. Кир *Іван Бучко*. Співав хор під управою радн. Купчинського. Домовину з тілом винесли з церкви до похоронного воза учні Олекси Новаківського, нині вже мистці з іменем і будучністю. Похорони повів тепер о. мітрат Базюк на Личаківське кладовище в асисті оо. крилошан *Куницького, Лаби, Ковальського, Дзеровича, Лопатинського* і численних священиків, між якими бачили ми *о. д-ра Костельника, о. Стечишина* й інших.

Весь час похоронного походу співав жалібні пісні тойже хор під управою радн. Купчинського. За духовенством котився похоронний віз весь у живих квітах, а за ним ішли сини Покійного, учні, найближчі друзі, а далі представники українських громадських організацій і непроглядні маси народу. Навіть дощ не був для наших львівських громадян перешкодою йти весь час у похоронному поході. Така велика в нашого громадянства пошана для Покійника, таке велике цінування його творчою працею!

По відправі над свіжою могилою промовляли *о. крил. Л. Куницький, п. Мороз* від учнів Покійника, *д-р Ст. Біляк* від українських громадських кол, *д-р Іларіон Свенціцький* від Т-ва прихильників мистецтва і *ред. М. Голубець* від наших мистецьких кол.

Був понурий, пізний, бо вечірний час, коли сумна громада покидала Личаківський цвинтар, прибита важким враженням невіджалованої втрати великого творця. На похилі голови вертаючих, як і на свіжу покинуту могилу капля за каплею падав дощ і поглиблював загальний смуток. Великий мистець і творчий дух залишив нас на все.

Відкриття Східних Торгів.

В салі Промислово-Торговельної Палати у Львові відбулося минулої суботи передполуднем відкриття пятнацятих із черги Східних Торгів. Побіч представників державної й міської влади та промислового й торговельного світа явилися теж ґреміяльно учасники зїзду галицьких міст і представники господарських українських кол з дир. Заячківським на чолі.

Інавґураційну промову виголосив голова Промислово-Торговельної Палати, що влаштовує Східні Торги, витаючи присутніх, опісля промовляв президент Дрояновський як господар міста і міністер промислу й торговлі Фльояр-Райхман, який теж отворив торги офіціяльно іменем центрального уряду. В год. 12. учасники інавґурації удалися на площу Східних Торгів, де відбулося відкриття торгів на площі. Тут зявився міністер Райхман із воєводою Беліною-Пражмовським. Міністер підійшов до стяжки, яку держали дві службовички, та перетяв її кажучи: „Вважаю Східні Торги отвореними". Потім міністер Райхман із бувш. прем. Козловським, воєводою Беліною-Пражмовським і президентом м. Кракова та в товаристві вищих міністерських службовців і зі Львова та чужих гостей відвідував павільони.

В часі Східних Торгів виставові павільони будуть доступні для публики в будні від год. 9. до 18, в неділі від год. 9. до 19. Одноразовий білет від особи коштує 1 зол., карта постійного вступу 5 зол. Вступ на торг коней (від 1—4) і дробу, голубів та криликів (від 1—5) 20 сот. від особи. Вступ на площу Торгів від години замкнення виставових павільонів до год. 21. коштує 20 сот. У вечірній порі від год. 18. до 21. виставові павільони будуть освітлені рефлекторами. Доїзд трамваями до головної брами возами, означеними буквами Т і 11 А, доїзд до брами при вул. Понінського трамваєм ч. 10.

ПОМЕР ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНЦІВ.

У Празі помер у четвер 29. серпня ц. р. адв. д-р **Лев Вінтер**, колишній міністер суспільної опіки та один з провідників соціял-демократичної партії Чехословаччини у 59 р. життя. Покійний був великим приятелем українців, яких пізнав ще як посол в австрійському парляменті у Відні.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС** 261 1-4

— **Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка** у Львові вул. Шашкевича 5. та його філіяльних відділів: Личаків вул. Крупярська 15. (домівка Рідної Школи), Стрийське, вул. Йохнацького ч. 12. (домівка Рід. Школи), Жовківське вул. Жовківська 62. (домівка Рід. Шк.) та Богданівка, домівка укр. Захоронки, — почалися в пятницю, дня 30. серпня 1935 р. Консерваторійний плян навчання обіймає всі важніші сольові та орхестральні інструменти (від початків до концертового курсу включно), сольоспів (оперова кляса), і комплет теоретичних і практичних збірних предметів: сольфеж, хор, орхестральні та камерні вправи для дітей і дорослих. Поза тим ведеться курс диріґентури і гімнастику ритмічну методою Жак Дальроза. Вписи відбуваються в головному заведенню від год. 10—12 і від 15—18, а в філіяльних відділах від 15—18 год. Початок науки 3. вересня 1935. Учні В. Муз. Інст. користуються усіми правами прилюдних шкіл. ч. 235 2—2

До української шкільної Молоді та її Родичів — з нагоди початку шкільного року! Шкільні книжки, шкільне й канцелярійне приладдя купуйте у **Книгарні „Рідної Школи"**, Львів, вул. Сикстуська 20., бо там дешево, товар добірний, а ввесь заробок іде на цілі „Рідної Школи". Не пропускайте ніякої нагоди, щоби допомогти нашій „Рідній Школі"! Замовлення зпоза Львова полагоджуємо точно й відворотно. 263 1—3

— **Отсим повідомляємо П. Т. Громадянство**, що ф-ма „Кераміка" під моєю управою, при вул. Галицька 5. (в подвірю) виставила українські сервіси, проекту арт. Лядивока на Східних Торгах, в павільоні „Штука" у відділі фабрики порцеляни „Цмелюв". Прошу звернути ласкаво увагу на ці сервіси. **Ал. Онисько.** 265 1—3

— **Найелеґантніша Пані** задоволить свій смак у нововідчиненій українській фірмі „МАК". Для пань капелюхи, рукавички, квіточки. Для панів рукавички. Львів, вул. Чарнецького ч. 10. ч. 282 1—3

— **Нова каварня у Львові.** 31-го серпня відчинили у Львові нову каварню „Ріці" на тому самому місці, де був колись „Лювр". Давній льокаль не тільки зовсім відновлений, але і перебудований та інакше поділений. Складатиметься він із трьох окремих частин: властивої каварні з читальнею для тих, що приходять на часописи і товариську гутірку, із бару, де будуть виступи варієтових артистів та окремих кімнат з білярдом і столиками до гри. Льокаль придуманий так, що гості не потребуватимуть переходити через цілу каварню, щоб дістатись до її дальших частин, а зможуть, коли захотять, увійти окремим входом з вулиці до кожної частини окремо. Каварня вивінувана в усі вигоди, як у першорядних европейських льокалях.

— **Нові легітимації Суспільної Обезпечальні.** З 31. серпня тратять безумовно обовязуючу силу дотеперішні тимчасові обезпеченеві легітимації. Тому заінтересовані повинні якнайскорше вистаратися постійну обезпеченеву легітимацію з фотографією. Задля цього обезпечальня у Львові урядує від 1. вересня до 31. жовтня безперервно в відділі видавання легітимацій від год. 8. рано до год. 8 (20) вечором при вул. Шпитальній ч. 1, мезанін. Щоб одержати легітимацію інтересований має прийти особисто та принести зі собою: дотеперішню тимчасову леґітимацію, фотоґрафію свою, та членів родини, які скінчили 14 літ життя, формату 45×65 мм. і потрібні особисті документи, як метрики уродження, шлюбу і т. д. Умові робітники мають крім того предкладати обезпеченеві карти видані бувш. Заведенням Обезпечень Умових Робітників. Постійні легітимації в означеному вище часі — коли обезпечені доповнять вище згадані умовини — видаватимуть (наскільки це можливо) негайно.

— **Протоігуменом оо. Василіян** став о. В. Гредюк, б. ігумен у Жовкві. Дотеперішній протоігумен о. С. Решетило уступив наслідком недуги.

— **У неділю крамниці у Львові відчинені.** Видали розпорядок, щоб 1. вересня у Львові всі крамниці були відчинені від 13—18 год. Відчинені можуть бути крамниці в усьому місті та всяких катеґорій.

— **Суспільні обезпечальні і воєнні інваліди.** Міністерство суспільної опіки устійнило умовини, під якими воєнні інваліди, лічені на державний кошт, можуть користати з лікарської допомоги в суспільних обезпечальнях. Відтепер суспільні обезпечальні будуть давати допомогу інвалідам без ніяких доплат за поради і ліки. Видаватимуть також протези, не виключаючи золотих протез зубів.

— **Зїзд делеґатів галицьких міст** розпочався в суботу у Львові при участи 60 осіб, що репрезентували 48 міст, зорганізованих у союзі. Вибрано президію зїзду, до якої увійшли президент м. Кракова Капліцкі як предсідник, після чого д-р В. Кубаля виголосив реферат про відновлення міст. Опісля учасники зїзду поїхали на відкриття Східних Торгів.

— **Союз Книговодців у Польщі, Відділ у Львові**, оголошує програму окружного зїзду книговодців з нагоди отворення Східних Торгів у Львові в неділю 1. веерсня ц. р.: Год. 9.30: Велика саля засідань Промислово-Торговельної Палати у Львові, вул. Академічна ч. 17: І. Отворення Зїзду, II. Вибір президії і секретарів, III. Реферати: 1) Д-р Йосиф Герцель, Львів: „Значіння рахунковости і наші завдання". 2) Йосиф Пророк, заст. голови Головної Управи, Варшава: „Становище книговодця у нас і за границею". 3) Директор д-р Франц Томанек, Львів: „Відбудова господарського життя і книговодство". 4) Михайло Ґавронський, голова організації книговодців і знавців у Польщі, Варшава: „Уорганізовання правних відносин книговодців". IV. Ухвалення резолюцій. V. Замкнення Зборів. Год. 15.30: Спільне оглядання вистав Східних Торгів і міста Львова. Год. 20: Спільна вечера.

— **Львівська хроніка.** 28-літня Софія Тужинська, з вул. Домініканської ч. 4. хора на сухоти, випила отрую. Забрали її до шпиталю. — Професор львівського університету, кс. д-р Станислав Жуковський, родом з Черновець, помер у 54 р. життя. — В пятницю вечором над Львовом і околицею лютилася буря з громовицею. Кілька громів ударило біля Високого Замку та за стрийською рогачкою. — Власника багатьох камяниць у Львові, Йонаса Шпрехера, засуджено на 10.000 зл. кари за занедбання безпеки, наслідком чого в цукорні, що міститься в його домі при пл. Марійській, завалилася стеля і скалічила двох гостей.

— **Бурі.** Над Перемишлем і повітом перейшла буря зі зливою та громами. В кількох місцях у Перемишлі усунулася дорога. Є великі школи. Над Станиславівщиною перейшла буря з громами, що поперерівала в кількох місцях телеграфічну й телефонічну сполуку. В садах заподіяла великі шкоди. Над Товмаччиною лютувала буря з хмароломом. Потоки виступили з берегів і залили дороги та гостинці. Біля Густова схопила вода 7-літнього пастушка Антона Гетманчука і він утонув.

— **Згоріло кількасот штук худоби.** Біля Груньовляу ударив грім у господарські будинки маєтку Гінсфельда. Повстала пожежа, що охопила швидко шопу зі соломою і дві великі стайні, на 80 метрів завздовшки, в яких находився живий інвентар. Уратовано тільки 5 коней і кілька коров. Зате згоріло живцем 40 коней, 200 овець, кільканадцять коров. Крім того згоріли дві стодоли з цьогорічним збіжем. Будинки були обезпечені.

— **Згорів автобус.** На дорозі до Богородчан згорів наслідком експльозії мотору, автобус. З пасажирів не потерпів ніхто.

— **Лист Наполеона в Харкові.** У міській бібліотеці в Харкові віднайшли лист Наполеона до міністра поліції Фуше з 11. травня 1813 р. Наполеон висловлює намір доручити йому управу Прусії і запрошує його до Дрездена з кількома співробітниками, що знають німецьку мову.

— **Легенди про Шевченка.** Із Києва виїхала була спеціяльна комісія Шевченкознавців до Орська, де сидів у твердині Шевченко. Найшли там обширний рукопис з описом цієї твердині з початку XIX. в. і записали чимало леґенд зв'язаних з побутом нашого поета в Оренбурзі та Орську.

— **Нова газета в Ужгороді.** З ужгородського „Українського Слова" довідуємося, що в Ужгороді стане виходити на днях нова політична газета „Недѣля", яку буде фінансувати епископ Олександер Стойка. Ґазета буде виходити „в підкарпатськім язиці" і придержуватись етимольоґічного правопису. У статті „Винайшли новий нарід і нову мову" автор її, д-р Мих. Бращайко, висловлює своє здивування, для якої цілі видавати „Недѣлю", коли християнський світогляд ширить з успіхом вже 35 літ видавана о. Волошином „Свобода", і ще більше, як міг еп. Стойка, який як голова церкви займав досі правильне становище і до мовних спорів ставився з резервою, — дати тепер на таку роботу виразно свою згоду.

— **Статистика релігій.** За статистикою, яку оголосила недавно „Лівінґ Черч" (жива церква), загальне число всіх християн на світі доходить до 700 мілїонів, у цьому католиків 332 міл., протестантів 170 міл., православних коло 145 міліонів. На другому місці стоять ісповідники Конфуція (350 міл.), дальше магометан (209 міл.), буддисти (150 міл.), шінтосісти (25 міл.) і т. д. Жидів подає статистика на 16 міл. Як з цієї статистики виходить, ледви третина населення на земській кулі є християнською.

— **Мармурова дорога.** Біля села Міколіч на Мадярщині побудували дорогу, виложену чистим мармуром. Оподалік находяться ломи мармуру, але з причини кризи ніхто не хоче його купувати. Щоби всетаки його зужиткувати власники рішили його продати по найнижчих цінах до мощення дороги.

— **Лікарі сперечались і ранений помер.** На стації Скажиско дістався під потяг робітник, що працював при залізниці. Колеса ваґонів обтяли йому обі ноги понижче колін. Нещасний лежав так поверх чотири години на стації, бо обезпечельня сперечалася з управою стації, хто має ним занятися. Не діждавшись лікарської помочі нещасний помер від упливу крови.

— **Смерть від стерні.** В Гарсині під Накльом знайшли в полі тіло селянки Радацової. Вона переходила боса стернею і наступила на тверде стебло стятого збіжа, яке перетяло її жилу. З рани почала плисти так сильно кров, що селянка, не маючи ніякої помочі, померла від кровотечі.

— **Що може суґґестія.** В альжирському місті Бліда висвітлювали фільму „Люрд", що показує чудесні оздоровлення прочан, що приходять до тієї славної відпустової місцевости. Фільму оглядала одна спаралїжована жінка, яку принесли на кріслі до салі. Враження, яке зробили на ній фільмові образи, було таке велике, що вона під кінець сеансу почулася зовсім здоровою і вийшла з кіна на власних ногах.

— **Страчений отруєю.** В Ревалі страчено у вязниці душогуба грабіжника Карла Отса при помочі отруї. Естонське карне законодавство дає засудженому на смерть до вибору шибеницю або отрую. В останньому випадку дається засудженцеві кубок з отруєю, що складається з ціянкалі і домішки субстанції, яка поражує змисл смаку і нюху.

— **Перебудова Ленінґраду** є предметом нарад місцевого комітету ВКП і міської ради. Розбудова міста має йти в південному і південносхідному напрямі залежно від територіяльних умовин. Тепер живе в Ленінграді 2.700 тисяч осіб. Розбудова міста обчислена на зріст населення до 3.500 тисяч. Проекти перебудови і розбудови міста мають бути готові до листопада ц. р.

З листів до Редакції.

ЗАЯВА.

Заявляю отсим, що свого підпису під званий „Меморіял Руских Орґанізацій і членів Руско-Народного Інституту „Народний Дім" у Львові" в справі „Народного Дому" з дня 22. липня 1935 р. **я не дав і мій підпис під тим „меморіялом" поміщений проти моеї волі.**

Антоній А. Павенцький,
член Народного Дому у Львові.

Львів, 30. серпня 1935.

*

ВИЯСНЕННЯ.

До Хвальної Редакції „Діла" у Львові.

З приводу статті „До історії жертв московського насилля" у Вашому щоденнику з 3. серпня ц. р. прошу помістити (щойно тепер з причини мого виїзду з краю) отсе вияснення:

Лист батька я віддала до прилюдного вжитку ще в серпні минулого року і тільки з незалежних від мене причин справа перетягнулась до других роковин смерти.

Не зробила цього раніше з двох причин:

1) Лист був до товаришів-комуністів. Щоб його безпосередньо по смерти батька віддавати ворожій їм пресі, я думала, що не маю права брати на себе такої відповідальности.

2) Хотіла тим, до котрих був спрямований, лишити час на відповідне виснення справи смерти батька.

Дрогобич, 30. 8. 1935.

Інж. Мирослава Стронська.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

СПОРТ.

ЧЕРНІВЦІ — ЛЬВІВ.

Міжмістові змагання Чернівці — Львів відбудуться в неділю 1. ц. м. на грищі Погоні. У репрезентації Львова виступить м. ін. Воробець з „України" на обороні та Мікльош з того самого клюбу в нападі. Початок змагань в год. 3.30 пополудні.

ЩО ВАРТО ЗНАТИ УКРАЇНСЬКИМ СПОРТОВЦЯМ.

Українським спортовцям нехай послужать отсі 10 признак, що характеризують англійського спортовця: Спортовець: 1) не перехвалюється; 2) ніколи не є самопевний виграної; 3) не випукує виправдувань по невдачі; 4) вміє програвати; 5) вміє спок. вигравати; 6) грає все чесно (фер); 7) грає все так,як найкраще вміє; 8) відчуває приємність небезпеки (ризика); 9) в непевних випадках признає слушність противникові; 10) цінить собі більше саму гру, ніж її вислід. Ці признаки нехай увійдуть у кров українських спортовців!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Неділя, 1. IX. год. 8. веч. „Помста".
Понеділок, 2. IX. год. 8. веч. „Помста".

Театр Ріжнородностей.
Неділя, 1. IX. год. 8. веч. Виступ познанської оперетки „Країна усміху".
Понеділок, 2. IX. год. 8. веч. Виступ познанської оперетки „Країна усміху".

Кіна.

АДРІЯ: „Син Конґ-Конґа" і „Лови на тигра".
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Авдієнція в Ішлю".
ВАНДА: „Велика княжна Олександра" і ревія „Бож полудневого моря".
ҐРАЖИНА: „Сестра Марта є шпіоном?"
КАСІНО: „20.000 літ у Сінґ-Сінґ".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Мала неня" (з Франціскою Ґаль).
МАРУСЕНЬКА: „Мала неня" (з Франціскою Ґаль).
МІРАЖ: „Гріх" (із Джанетою Ґейнор), „Незабута мельодія".
МУЗА: „Великий грач", „Щастя на вулиці".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Мрійливі уста" (з Ел. Берґнер).
ПАН: „Мальована заслона" (Ґрета Ґарбо).
РАЙ: „Нуждарі", „Париж у вогні", (дві серії разом).
СВІТ: „Світ сміється".
СОНЦЕ: „Король циганів", „Ярмарок кохання".
СТИЛЕВЕ: „Місто під тероном" і ревія „На хвилі сміху".
УТІХА: „Месник прерії" та ревія.
ХИМЕРА: „Бабуна" (фільма з життя мурин'в плем. Банту).

Закордонне радіо.

Неділя, 1. вересня 1935.

Відень (506,8) 12.00 Симф. концерт, 13.10, 15.40 Популярна й камер. музика, 19.50 „Ідеальний чоловік" песа Оск. Уайльда, 22.25 Спів. ресітаь Ф Автоpiя (бас) **Братислава** (298,8) 10.15 Нар. пісні, 18.10 Пісні Душіка, 20.35 „Діточі мрії" оп. Гаспарека. **Брно** (325,4) 10.45 Мелиих любовні пісні Новака. **Прага** (470,2) 7.00, 14.15 Концерт, 9.15 Сальон. квартет, 12.20 „Що робить Анета" оп. Вайнберґера. **Париж** (1648) 12.05 Рел. музика, 14.30 Пісні, 17.00 Легка музика, 20.00 Сп. ресітаь, 20.45 „Ґрінґоар" ком. Де Банвіля. **Білгород** (437,3) 13.15 Арії та пісні, 16.00 Скрипка, 20.00 Легка муз. **Берлін** (356,7) 12.00 Легка музика, 20,00 Концерт. **Франкфурт** (251) 10.30 Популярна музика, 20.00 Бетовенові твори. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18.30 Бабине літо — концерт, 21.30 Концерт (давні нім. пісні). **Кельн** (455,9) 10.30 Веселі пісні, 18.30 Соната ч. 5. а-дур Шуберта. **Мінхен** (405,4) 18.00 Вальси на скр. і форт. **Будапешт** (250,5) 15.30, 21.05 Циг музика, 17.00 Спів 19.25 Скрипка. **Міляно** (221.4 20.40 „Манон Леско" оп. Пучіні. **Рим** (420,8) 17.30 Легка музика, 20.40 Вок.-інстр. концерт.

Понеділок, 2. вересня 1935.

Відень (506,8) 14.00 Міліца Корюс сольо. 21.00 Симф. танки, 22.10 вейко Півночі. Популярна муз. **Братислава** (298,8) 20.20 Циг. пісні й романси, 21.30 Твори С. Суди (орх., сп.). **Прага** (4702) 17.20 Скрипка, 19.25 Легка муз., 20.20 Сольо на арфі. **Париж** (1648) 12.15 Симф. музика, 20.45 Концерт. **Білгород** (437,3) 17.50 Нар. пісні, 20.00 „Князь Ігор" оп. Бородіна. **Берлін** (356,7) 14.15 Оперетові мельодії, 16.00 Вок. авд., 20.10 Орх. концерт. **Франкфурт** (251) 21.30 Пісні Бетовена (Відді барит.). **Гамбург** (331,9) 19.00 Нім. пісні (Пальзен сопр., Якштат барит.), 21.00 Нар. танки з усього світа. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 12.00 Популярна муз.), 20.10 Муз.поеми І. Райтера. **Ляйпціг** (382,2) 16.00 Суч. композитори (спів муз., 18.30 Дівчата співають. **Мінхен** (405,4) 17. Концерт, 20.10 Вечір маршів (орх., муж. хор.), **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. муз., 17.00 Сольо на клярнеті, 19.30 Мадярські пісні в супр. циг. орх. **Міляно** (221.2) 11.30 Популярна муз., 17.00 Концерт. **Рим** (420,8) 12.30 Легка муз., 20.40 „Княжна Шиката" оп. Кальмана.

Читайте „Діло"!

Львівське радіо.

Неділя, 1. вересня 1935.

9.00 Ранішня авд., 9.03 Хліборобська газетка, 9.15 Музика з гр. пл., 9.40 Ранішній денник, 10.00 Богослуження і гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театр. огляд, 12.15 Муз поранок, спів; у перерві ок. 13.00 Фрагм. із „Дожившття“ Ол. Фредра, 14.00 Із повісти П. Говвічинської „Дівчата з Новолипок“, 14.20 Музика з гр. пл., 15.04 Нар. обрядовий рік, 15.15 Музика з гр. пл., 16.00 Для ст. дітей „Серед індіян коровдів“, 16.15 Скр. ресіталь, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Танк. музика, 17.40 Словно-муз. авд., 18.00 Концерт орх., спів (Орлян-Холоневський), 18.30 Театр Уяви: „Найщасливіша людина на світі“ Н. Маєна, 19.10 Спорт вістки, 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Пісоньки з гр. пл., 19.45 Що читати, 20.00 Трансм. з Альжиру з корабля „Пілсудський“, 20.45 Виїмки з творів Ю. Пілсудського, 20.50 Веч. денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 По білоруських пущах, 21.45, 21.46 Спорт. вістки, 22.00 Концерт воєнної маринарки, 22.40 Танк. музика, 23.05 Фрагм. міждерж. боксерського мечу Польща-Німеччина, 23.30 Танк. музика.

Понеділок, 2. вересня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Трохи інформацій 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Концерт тріа, 13.05 Інструм. музика з гр. пл., 13.25 Хвилина для жінок, 13.30 Легка муз. з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30, 16.15 Мала орх., 16.00 Із життя робітників у Франції, 16.55 Актуальний скеч, 17.00 Товариськість праці, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Бетовен: Тріо оп. 11 на кларнет, віольончелю та форт., 17.50 Гутірка Бруя. Вінавера, 18.00 Орхестра мандолінистів, спів, 18.30 Скринька для дітей, 18.00 Сільва рерум, мист. життя, 18.45 Оп. арії Ніно Пікаліку (тенор) із гр. пл., 19.00 Літаки під Кремянцем, 19.20 Реклям. концерт, 19.35 Спорт. Скринька, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Легкі форт. твори, 20.30 Спів. ресіталь Евг. Гофманової (мецо-сопран), 20.45 Веч. денник 20.55 З давньої та суч. Польщі, 21.00 Вос. муз. авд., 21.30 Міцкевич серед чужих народів, 22.00 Симф. концерт, 23.05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24—5.27 зол.

Нім. марка 1·60—1·68, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр. шілінги 99·50 — 102, чеські корони 20·50—21·50, рум. леї 28·50—29·50, ліри 38·50—41·00.

Золото: Долари 9.03·50—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Преміївки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 41·25—43·00.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дох. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дох. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від — до	від — до
Жито одноціле	9·75—10·00	11·25—11·50
Жито збірне	9·50— 9·75	11·00—11·25
Ячмінь бровари.	12·00—13·50	
Овес	10.75—11.00	12.75—13.00
Ріпак	33·00—34·00	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 31-го серпня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг масла десерового бльокового без опакування . .	2·30 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.34·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·50 „
1 л. молока	0·13 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	3·00—3·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до хати у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вдержана, на молоко, сметану і яйця слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 31. VIII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 80 дкг.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. одпор. кури I. кл.	„	0·90 „

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ОПОВІСТКИ.

Вписи до торговельної школи Т-ва „Рідна Школа“ у Львові, вул. Хшановської ч. 9. на 1) 3-річну науку для абсольвентів 7-ої кляси Всенародньої школи; 2) Курс Абітурієнтів(ток) для абсольвентів(ок) середніх шкіл; 3) Вищий кооперативний Курс для абсольвентів Торговельних Шкіл і Курсів приймається щодня від год. 10-ої рано до год. 12-ої. Зголошуватись можна теж листовно надсилаючи документи і 10 зол. вписового. Наука в 3-літній Школі починається 3-го вересня, на Курсах 3-го жовтня. — **Управа Школи.** 208 3-3

Вписи до фахово-доповнюючої дів. школи Р. Ш. відбуваються 1. і 2. вересня ц. р. від 5—6 год. попол. в шк. домівці при вул. Моджеєвської 9. 276

Вписи до Всенародньої дів. школи семикласової ім. Т. Шевченка відбуваються 1. і 2. вересня ц. р. від 10—12. год. і від 5—6. попол. в шк. домівці при вул. Мохнацького 12. Початок шк. року 3. вересня в 8. год. рано. 270 1-1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.